

Klepp kommune
Solavegen 1
4351 Klepp

Asker, 25. januar 2021

FORSLAG TIL NYE RETNINGSLINJER FOR STØTTE TIL KULTUR • KOMMENTARER

Verdialliansen viser til protokoll og vedtak i hovudutval for samfunn og kultur 15. desember 2020, sak 93/20: «Retningslinjer for støtte til kultur – høyring».

Forslag til nye retningslinjer

<https://opengov.360online.com/Meetings/KLEPP/Meetings/Details/206880?agendaltemId=200498>

Forslaget til nye retningslinjer har et flertall og et mindretall.

Flertallets forslag:

Organisasjonen må rekna alle medlemmer/ deltakarar som likeverdige når det gjeld å kunne veljast til styre, tillitsverv og posisjonar, uavhengig av samlivsform, seksuell orientering, kjønn eller etnisitet.

Mindretallet foreslår at flertallets forslag ikke blir tatt med i retningslinjene.

Flertallets forslag synes å bygge på den forutsetningen at organisasjoner som ikke deler flertallets forslag om samlivsform, seksuell orientering og kjønn er diskriminerende.

I løpet av få år har verdier som tidligere var en felles allmenn forståelse i samfunnet blitt en motkultur i det offentlige rommet og i forhold til det politiske flertallet.

Dette gjelder særlig:

- Ekteskapet som prioritert ramme om samlivet
- Ekteskapet forstått som ordning for én mann og én kvinne
- Barnets rett til kjennskap og omsorg fra sine biologiske foreldre
- Kjønn forstått som kategoriene mann og kvinne med objektive kriterier

Dette er verdier som tidligere ikke har forutsatt noen kristen forankring.

Det er legitimt at nye ideer og forståelser utfordrer dette grunnlaget. Spenningen mellom nye forståelser og de verdiene som er punktvis er nevnt ovenfor må likevel utspilles innenfor rammen av demokrati, menneskerettigheter og rettssikkerhet.

Organisasjoner, tros- og livssynssamfunn som fremholder verdier som det politiske flertallet i Klepp kommune har forlatt, har krav på likebehandling og vern mot diskriminering.

Verdialliansen vil begrunne hvorfor Klepp kommune ikke bør vedta flertallets forslag.

USAKLIG FORSKJELLSBEHANDLING

Når nye retningslinjer er vedtatt av kommunestyret så skal de forvaltes av administrasjonen i Klepp kommune. Den kommende forvaltningen vil være regulert av forvaltningsloven.

Forbud mot usaklig/urimelig forskjellsbehandling er et ulovfestet prinsipp som ligger til grunn for all saksbehandling i en rettsstat. Flertallets forslag inviterer etter vår vurdering hovedutvalget og kommunestyret til å vedta usaklig forskjellsbehandling satt i system.

Likebehandlingsprinsippet er juridisk forpliktende også ved lokal saksbehandling.

Prinsippet om likebehandling må gjelde ved behandling av søknader om støtte til kulturarbeid. Alle organisasjoner og søknader må behandles likt. Dersom en kommune vil forskjellsbehandle noen organisasjoner, så må dette være saklig begrunnet.

Slik flertallets forslag er formulert så vil avslag med henvisning til manglende oppfyllelse av flertallets forslag ikke tilfredsstillende kravet til saklig begrunnelse.

Det er utelatt i høringsnotatet med forslag til nye retningslinjer at begrunnelse ikke kan være basert på politisk skjønn. Høringsnotatet begrunner ikke på noen forsvarlig måte at flertallets forslag til kriterier er en saklig begrunnelse for avslag på søknad om tilskudd.

DISKRIMINERING?

Forslagets implisitte budskap om at de som faller utenfor flertallsforslagets kriterier for å motta tilskudd er diskriminerende, er ikke korrekt.

Verdialliansen viser til følgende:

VEDR EKTESKAP:

Reservasjon av ekteskap og vigsel for én mann og én kvinne, er ikke diskriminerende:

Fra utredningen om homofiles levekår i 2001:

Det faktum at homofile og lesbiske kan inngå partnerskap, og at dei har eit juridisk vern mot krenkingar frå andre på grunn af homofil orientering og livsform, gjer sitt til at unge menneske opplever ei legitimering av denne livsforma. Det same gjer open innstilling i media og skole og det at mange kjende personar vel å vere opne om si homoseksuelle orientering.

Norge: St.meld.nr. 25 (2000 - 2001) pkt. 4.1

<https://www.regjeringen.no/contentassets/9e533516e64d487d96a710f3821e077c/nn-no/pdfa/stm200020010025000dddpdfa.pdf>

Fra regjeringens høringsnotat til forslaget om felles ekteskapslov, 2007:

Ulik behandling av registrerte partnerskap og ekteskap har til dels vært oppfattet som diskriminering av homofile og lesbiske. Med hensyn til internasjonal privatrett kan det imidlertid neppe være grunnlag for se en eventuell ulik behandling av likekjønnede og forskjelligkjønnede ekteskap som diskriminerende.

Høringsnotatet til felles ekteskapslov, pkt. 6.3.1

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/felles-ekteskapslov-pa-horing/id467527/>

Fra regjeringens lovforslag om felles ekteskapslov i februar 2008:

At staten har etablert forskjellige lovgivninger og ordninger for hhv. ulikekjønnede og likekjønnede par, kan i seg selv ikke med rimelighet kalles diskriminering, så lenge disse ordningene er tilnærmet sammenfallende mht. rettigheter og plikter. Dette er et syn som finner støtte i juridiske fagmiljøer.

Ot.prp. nr. 33 (2007 – 2008), side 20

<https://www.regjeringen.no/contentassets/858f789f394446e6a33b1f7aec7da15e/no/pdfs/otp200720080033000dddpdfs.pdf>

Den europeiske menneskerettighetsdomstol (EMD) har tolket EMK artikkel 12 slik at bestemmelsen bare beskytter den tradisjonelle form for ekteskap, med det menes ekteskap mellom to personer av ulikt kjønn. Homofiles rett til å inngå ekteskap er dermed ikke direkte beskyttet av konvensjonen.

Ot.prp. nr. 33 2007–2008, side 12

<https://www.regjeringen.no/contentassets/858f789f394446e6a33b1f7aec7da15e/no/pdfs/otp200720080033000dddpdfs.pdf>

I Sverige hadde utredningen SOU 2007: 17 tilsvarende vurderinger:

Att äktenskapet inte står öppet för par med samma kön torde dock varken enligt regeringsformen eller enligt Europakonventionen i och för sig innebära en diskriminering på grund af sexuell läggning, men det torde ändå innebära en form af särbehandling.

SOU 2007: 17, sammenfatning side 17

<http://www.regeringen.se/contentassets/d8ce4c0dfea547c391469ac9a5646feb/aktenskap-for-par-med-samma-kon---vigsselfragor-hela-dokumentet-sou-200717>

Ordlyden i den europeiske menneskerettighetskonvensjonens Art. 12, Right to marry, er inntatt i den norske menneskerettighetsloven:

Men and women of marriageable age have the right to marry and to found a family, according to the national laws governing the exercise of this right.

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30/*##

Østerrike avviste i 2002 avviste to menn å inngå ekteskap med hverandre. I juni 2010 ble saken behandlet av menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg. Dommen forplikter ikke staten til å omdefinere ekteskapet til å omfatte par av samme kjønn.

Referanse: Schalk & Kopf mot Østerrike:

[http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-99643#{\"display\":\"0\",\"languageisocode\":\"ENG\",\"appno\":\"30141/04\",\"itemid\":\"001-99605\"}](http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-99643#{\)

Følgende spørsmål ble i april 2014 sendt til Likestillings og diskrimineringsombudet:

Slik vi forstår det, er diskriminering forbudt og forbundet med straffeansvar etter norsk lov. Anklager om diskriminering er dermed også anklage om straffbar handling og praksis. Dette tilsier at det bør foretas en begrepsavklaring vedr anvendelse av begrepet diskriminering på en ekteskapsforståelse og vigselspraksis som forbeholder ekteskapet for mann og kvinne. Vi anmoder derfor med dette om en kompetent vurdering av hvordan / hvorvidt diskriminering kan anvendes om en ekteskapsforståelse og vigselspraksis der ekteskapet forbeholdes mann og kvinne.

LDO svarte følgende i epost 28. april 2014:

Begrepet diskriminering

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til din e-post datert 15. april 2014. Ombudet forstår deg slik at du ønsker å få vite om et kirkesamfunns nektelse av å vie likekjønnede kan defineres som diskriminering. Ombudet har ikke behandlet saker som tar stilling til dette.

Å ikke vie likekjønnede er forskjellsbehandling av heterofile og homofile etter § 5 i Lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. En slik forskjellsbehandling er antagelig likevel saklig etter samme lovs § 6, og er dermed ikke diskriminering etter loven (MERKNAD: Verdialliansen: LDO viser her til lov som i dag inngår i likestillings- og diskrimineringsloven).

I samfunnsdebatten brukes begrepet diskriminering om mange forhold som ikke er diskriminering etter loven. Kirken forskjellsbehandler de som ønsker å inngå likekjønnede ekteskap. Ordet diskriminering betyr rent språklig usaklig forskjellsbehandling. At noen mener at kirkens nektelse av å vie likekjønnede er diskriminering, er dermed ikke særlig oppsiktsvekkende.

Det er viktig å understreke at brudd på diskrimineringsregelverket ikke er straffbart etter straffeloven. En påstand mot noen om diskriminering er derfor ikke en påstand om at vedkommende har begått en straffbar handling.

Retningslinjer for kommunal støtte i Klepp kommune må anvende en formelt korrekt forståelse av hva som er diskriminering og hva som ikke er det.

VEDR BARN OG FORELDRESKAP

Det er legitimt å begrunne ekteskaps- og samlivssyn i barns rett til mor og far:

Det vises til Barnekonvensjonen artikkel 7.1

Barnet skal (...) ha rett til (...) å kjenne sine foreldre og få omsorg fra dem.

FNs konvensjon for barns rettigheter, fra artikkel 7, gjengitt på

Barneombudets hjemmesider

<http://barneombudet.no/for-voksne/barnekonvensjonen/hele-barnekonvensjonen/>

Konvensjonen uttrykker ikke eksplisitt at begrepet «foreldre» viser til biologiske foreldre, men det er dokumentert i forarbeider og bakgrunnsdokumentasjon for barnekonvensjonen at utgangspunktet for barnekonvensjonen er biologisk foreldreskap når begrepet foreldre benyttes.

Barnets menneskerett til å kjenne sine biologiske foreldre og få omsorg fra dem er her sammenfallende med barnekonvensjonens intensjon, og må ses i sammenheng med det øvrige verdigrunnlaget hva angår samliv og kjønn.

VEDR KJØNN

Det er uklart hva flertallet mener ved å angi «kjønn» som foreslått kriterium for å motta tilskudd. Det kan oppfattes å foreligge 2 alternative forståelser:

- Alternativ forståelse 1: Organisasjonen kan ikke ha bestemmelser som forskjellsbehandler mann og kvinne. Dette legger til grunn at mann og kvinne er reelle kategorier.

Menneskerettighetene (den europeiske menneskerettskonvensjonen art. 9) og norsk lov (arbeidsmiljøloven §13-3, likestillings- og diskrimineringsloven §9) åpner for samvittighetsfrihet og trosfrihet til å behandle mann og kvinne forskjellig, uten at dette er diskriminerende.

Det er legitimt, og gjerne relevant, å være uenig i dette, men i en demokratisk rettsstat må det forventes at slik uenighet og ambisjoner om endring kanaliseres gjennom demokratisk deltagelse. Ikke ved ulovlige sanksjoner.

- Alternativ forståelse 2: Flertallet sikter til subjektiv kjønnsidentitet og avviser støtte til organisasjon som hevder objektiv forståelse av kategoriene mann og kvinne. Dersom flertallet skal forstås dithen at mottager av støtte må anerkjenne enhver subjektiv kjønnsidentitet som norm for sin egen vurdering av kjønn, så er dette uten dekning i menneskerettighetene og norsk lov.

Begrepet kjønn, og inndelingen av kjønn i kategoriene mann og kvinne er en forutsetning for utformingen av norsk lov og menneskerettighetene.

LIKESTILLINGS- OG DISKRIMINERINGSLOVEN / ARBEIDSMILJØLOVEN

Likestillings- og diskrimineringslovens § 6 regulerer forbud mot diskriminering.

Den samme lovens § 9 regulerer «lovlig forskjellsbehandling» som ikke er i strid med § 6:

Forskjellsbehandling er ikke i strid med forbudet i § 6 når den

- a) har et saklig formål*
- b) er nødvendig for å oppnå formålet og*
- c) ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles.*

I arbeidsforhold og ved valg og behandling av selvstendig næringsdrivende og innleide arbeidstakere er direkte forskjellsbehandling på grunn av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk bare tillatt hvis denne egenskapen har avgjørende betydning for utøvelsen av arbeidet eller yrket, og vilkårene i første ledd er oppfylt.

Aldersgrenser som følger av lov eller forskrift, og fordelaktige priser på grunn av alder, er ikke i strid med forbudet i § 6.

Likestillings- og diskrimineringsloven § 9:

<https://lovdata.no/lov/2017-06-16-51/§9>

Arbeidsmiljølovens kapittel 13 regulerer vern mot diskriminering.

Den samme lovens § 13-3 regulerer hva som er «forskjellsbehandling som har et saklig formål», og dermed ikke er diskriminering:

(1) Forskjellsbehandling som har et saklig formål, ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles og som er nødvendig for utøvelse av arbeid eller yrke, anses ikke som diskriminering etter loven her.

(2) Forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå et saklig formål og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles er ikke i strid med forbudet mot indirekte diskriminering, diskriminering på grunn av alder eller diskriminering av arbeidstaker som arbeider deltid eller er midlertidig ansatt.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om rekkevidden av unntaket fra forbudet mot aldersdiskriminering i andre ledd.

Arbeidsmiljøloven § 13-3

<https://lovdata.no/lov/2005-06-17-62/§13-3>

Det vil være urimelig dersom Klepp kommune vedtar retningslinjer som forutsetter at mottager av støtte unnlater å anvende rettigheter som de ellers har etter norsk lov.

DISKRIMINERINGSGRUNNLAG OG AVVEINING MELLOM DISSE

Begrepet «*diskrimineringsgrunnlag*» defineres slik av SNL:

Diskrimineringsgrunnlag er lovgivningens opplisting av forhold som det er ulovlig å diskriminere noen på grunnlag av.

Store Norske om «*diskrimineringsgrunnlag*»:

<https://snl.no/diskrimineringsgrunnlag>

Det er utviklet en relevant, spennende og dynamisk teori om interseksjonalitet. Slik vi forstår denne, så påpeker interseksjonell teori hvordan individer og grupper kan ha identiteter og tilhørigheter i flere minoritetskategorier med diskrimineringsgrunnlag.

Dette kan utløse sammensatte og komplekse mekanismer for inkludering og utstøting i et samvirke av flere tilhørigheter og diskrimineringsgrunnlag.

Svakheten ved en slik teori kan være at ett av lovens diskrimineringsgrunnlag ikke nødvendigvis er harmonisert med ett eller flere av de øvrige diskrimineringsgrunnlagene.

Ett og samme individ, grupper og kulturer, f.eks tros- og livssynssamfunn, kan erfare reelle spenningsforhold som ikke nødvendigvis påført av andre. Det kan være reelle brytninger og avveininger som er genuint iboende flere av individets tilknytninger.

Individer og grupper må anerkjennes integritet og rett til å leve i slike spenninger, kjenne brytninger og ambivalens i dette spenningsfeltet, være i indre prosesser, og ha rett til å foreta egne valg og avveininger, og bli respektert for disse.

Statens, kommunens og samfunnets inngrep i slike livsprosesser kan medføre risiko dersom ikke kompleksiteten i individets tilhørigheter og sammensatte identitet anerkjennes. Inngrep og regulering kan bli et overgrep fremfor hjelp til å redusere spenning og konflikt.

I vår samtid kan det etableres inntrykk av at seksualiteten alltid er det genuint personlige, som alltid representerer frigjøring fra undertrykkende mekanismer og strukturer, f.eks i samfunnet, familien eller tros- og livssynssamfunn.

Tilsvarende kan det etableres en fremstilling der eksistensiell søken og/eller drivkraft og tilhørighet og identitet i kristen tro, språklige univers og fellesskap i f.eks tros- og livssynssamfunn, alltid bli forbundet med noe negativt, vanskelig og negativ sosial kontroll.

Denne høringsuttalelsen fra Verdialliansen søker å nansere en slik endimensjonal forståelse av hva det vil si å være – og utvikle seg som et menneske, også i organiserte fellesskap.

Vi avviser ikke negativ sosial kontroll som reelt problem. Individets integritet og rett til å leve i spenning mellom hensyn og tilhørigheter må likevel anerkjennes. Det beskriver ikke virkeligheten at tro, livssyn og samvittighet alltid er negative, påførte og kontrollerende normer utenfor individet, mens seksualiteten alltid er genuint menneskelig, med krav om frigjøring fra andre normer og hensyn og regulering på ethvert nivå i samsvar med dette.

Flertallets forslag kan dessverre leses som et utslag av disse grunnleggende misforståelsene i hvordan disse temaene behandles i den offentlige samtalen i vår samtid.

Ved motsetninger i og mellom grupper som hver for seg representerer ett eller flere av lovens diskrimineringsgrunnlag, bør samfunnet etablere felles retningslinjer for hvordan borgere, grupper av borgere og tros- og livssynssamfunn forventes å fungere sammen.

Slike retningslinjer må i samme utstrekning anerkjenne og respektere den enkelte borgers og gruppes menneskerettigheter og diskrimineringsgrunnlag.

Menneskerettighetene og norsk lov må være retningslinje og ramme for hvordan forskjellige borgere, grupper, kategorier, tros- og livssynssamfunn og de diskrimineringsgrunnlag disse representerer, og hvordan disse behandles, balanseres og avveies mot hverandre.

Flertallets forslag til nye retningslinjer for tilskuddsforvaltning i Klepp kommune legger ikke til grunn de avveiningene som fremkommer av norsk lov og menneskerettighetene. Det etableres i stedet et kommunalt regime i Klepp kommune for regulering av indre anliggender hos søkere av tilskudd, før de kan komme i betraktning som mottagere av støtte.

TROSSAMFUNNSLOVEN

Det følger av den nye trossamfunnsloven at tilskudd til tros- og livssynssamfunn fra og med 2021 utbetales som én samlet utbetaling fra statsforvalteren (Fylkesmannen).

Tidligere er tilskuddet utbetalt ved to utbetalinger, hvorav den ene kom fra kommunen. I den nye loven utgjøres beregningsgrunnlaget fortsatt av en statlig del og en kommunal del.

Trossamfunnsloven regulerer vilkår for registrering som tros- og livssynssamfunn. I § 6 reguleres retningslinjer for tap av registrering, og dermed bortfall av rett til tilskudd.

Verken trossamfunnsloven eller forskriften til loven gir den enkelte kommunen hjemmel til å avkorte den kommunale delen av beregningsgrunnlaget med henvisning til den type restriksjoner som er foreslått av flertallet i retningslinjene for kommunens støtte til kultur.

Trossamfunnsloven:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-04-24-31>

Trossamfunnsforskriften:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-12-18-2825>

Regjeringens informasjon publisert 25. januar 2021 om tilskudd til tros- og livssynssamfunn:

<https://www.regjeringen.no/no/dep/bfd/tilskudd1/tilskudd-til-tros--og-livssynssamfunn-20/id455417/>

De forbeholdene som foreslås av flertallet i Klepp kommune synes særlig å rette seg mot søkere som selv er – eller er assosiert med - tros- og livssynssamfunn og deres verdier.

Det er urimelig dersom Klepp kommune vedtar andre og mer inngripende retningslinjer enn det staten selv har vedtatt for tilskudd til tros- og livssynssamfunn i Klepp kommune.

KONKLUSJON

Klepp kommune frarådes å vedta retningslinjer for støtte til kulturarbeid med kriterier som ikke er harmonisert med menneskerettighetene og norsk lov.

Verdialliansen anbefaler at flertallets forslag - alternativ 1, forslaget side 3 - ikke vedtas.

Med vennlig hilsen
VERDIALLIANSEN

Jan Harsem, for styret

Verdialliansen - Nettverk for kristne verdier og menneskerettigheter – skal fremme og forsvare kristne verdier i samfunnet. Verdialliansen skal også fremme og forsvare kristen tro, identitet og verdigrunnlag som legitimt og beskyttet av menneskerettighetenes diskrimineringsvern. Se vedlegg

VERDIALLIANSEN

Nettverk for menneskerettigheter og kristne verdier

ORG.NR.: 913 714 547

POST: Postboks 23 • 1371 Asker • Norge

WEB: www.verdialliansen.no (kommer) / **FACEBOOK:** <https://www.facebook.com/verdialliansen>

EPOST: jan@verdialliansen.no / **TLF.:** 95 77 11 99

VERDIALLIANSEN

Nettverk for menneskerettigheter og kristne verdier

For kristen samfunns- og myndighetskontakt. For at kristen tro og identitet skal ha samme vern i menneskerettighetene, norsk lov og offentlighet som andre diskrimineringsgrunnlag.

Kristne kirker, trossamfunn, organisasjoner, nettverk og borgere, representerer en bredde- og dybdekultur i Norge. Kristen tro, tanke og identitet er vevet inn i vår felles arv.

Oppbruddet fra den konstantinske koblingen mellom myndighetene og kirken fremheves ofte som begrunnelse for å hevde at tro/kirke ikke skal søke deltagelse i utforming av politikk/samfunn.

- Bør dette nyanseres?
- Kan kristne begrunne demokratisk deltagelse med sin identitet og sine verdier?
- Kan kristne verdier fremmes i respekt for demokratiske prosesser, institusjoner?
- Kan kristne verdier fremmes i respekt for alle øvrige diskrimineringsgrunnlag?
- Kan kristne forvente samme respekt og vern mot diskriminering som andre?
- Kan kristne forsvare sine rettigheter med demokratisk deltagelse og juridiske midler?

VERDIALLIANSEN svarer JA, på disse spørsmålene!

I respekt for demokratiske prosesser, institusjoner og rettsstaten vil vi fremme og forsvare kristne verdier og identitet. Vi vil anvende de hjemler som gis i menneskerettighetene, norsk lov og grunnlovens § 2 (verdiparagrafen). Engasjementet er økumenisk og åpner dialog med alle politiske partier og ideologier. Personer/organisasjoner/bedrifter/menigheter kan bli med i VERDIALLIANSEN

- KONTINGENT PERSON I 2021: kr. 200,- pr år
- KONTINGENT ORGANISASJON I 2021: kr. 1.000,- pr år

Meld deg inn her:

- Via CHECKIN: <https://www.checkin.no/event/24111/medlemskap-i-verdialliansen-2020>
- Via VIPPS nr.: **536441** (Skriv «KONTINGET 2021» i tekstfeltet)
- Via Bankkonto: **1602 47 51140** (Skriv «KONTINGET 2021» i tekstfeltet)

Med vennlig hilsen

VERDIALLIANSEN – nettverk for menneskerettigheter og kristne verdier

Jan Harsem, daglig leder

VERDIALLIANSEN

Nettverk for menneskerettigheter og kristne verdier

ORG.NR.: 913 714 547

KONTOR: Gml. Drammens vei 227 • Asker sentrum / **POST:** Postboks 23 • 1371 Asker • Norge

WEB: www.verdialliansen.no / **FACEBOOK:** <https://www.facebook.com/verdialliansen/>

EPOST: post@verdialliansen.no / **MOBIL:** +47 - 95 77 11 99